

LIETUVIŲ EILĖRAŠČIO POETIKA

[...]

Dainiškosios šeštojo dešimtmečio stilizacijos sudarė bendrąjį lyrinio eilėraščio lygį [...]. Joms stigo individualiesnio tautosakinių motyvų, melodinių kalbos priemonių įprasminimo.

Savaip dainiškojo eilėraščio tradiciją pratęsė P. Širvys. Gal akivaizdžiau negu klasikinė liaudies daina jį veikė sutautosakėjęs romansas. Kitam poetui tikriausiai neatleistumėm tokių jausmingo kalbėjimo šampų: „Purienos – / Kaip taurės / Auksinės / Sudužę – / Nukrito / Po kojom / Iš mano širdies“ (305 11), „O širdy pasilieka žarijos, / Ir kažkur pasismaugia daina“ (p. 86), „Pasiimkim perpus / Mūsų meilės šukes“ (p. 116)... Bet P. Širvio eilėse jie nešokiruoja. Melodingame eilėraštyje jų beveik negirdime, kaip nepastebime nei paradoksalaus žaidimo laiko sąvokomis („Girdžiu aš / Tyliais vakarais, / Kaip skleidžiasi / Naktys / Žalioj mėnesienoj / Baltųjų aušrų / Pumpurais“ – p. 10–11), nei rizikingo stilių maišymo („Ateisiu / Naktį tamsią, / Kai gūdžiai / Šunys amsi / Ir tavo mintys / Tamsios“ – p. 126). Žodžių atranką dažnai lemia garso efektas: „Nežiūrėk, / Nežibėk / Taip liūdnei“ (p. 109), „Meilė liejos eilėm“ (p. 89), „O man laikas eiklus“ (p. 117), „Nuodėmė – / Ne dėmė“ (p. 133).

P. Širvio balsą atpažįstame iš lyrinio stabtelėjimo, emocinio leksinių motyvų pabrėžimo: „Aš – beržas. / Lietuviškas beržas“ (p. 10), „O topoliai, / Žalieji topoliai, / Prie vieškelio, / Prie kelio!“ (p. 118), „Aš nevertas, / Aš daug ko / Nevertas. / Amžinai / Amžinai / Neramus“ (p. 112– 113). Kaip ir grafinis eilutės skaidymas, tai stiprina sujaudinto kalbėjimo įspūdį.